

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 17.12.2010
COM(2010) 771 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΕ – ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ
ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΕ – ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Πλαίσιο πολιτικής και σκοπός

Στη Γαλάζια Βίβλο και στο σχέδιο δράσης για μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική (ΟΘΠ) στην ΕΕ¹, ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός (ΘΧΣ) ορίστηκε ως ένα από τα διατομεακά εργαλεία που στηρίζουν την υλοποίηση της ΟΘΠ.

Το 2008, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Ένας οδικός χάρτης για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό: επίτευξη κοινών αρχών στην ΕΕ»², στην οποία προτάθηκε ένα σύνολο κύριων αρχών για τον ΘΧΣ. Στο πλαίσιο του οδικού χάρτη, η Επιτροπή ανέλαβε να συντάξει έκθεση για μια σειρά εργαστηρίων που έπρεπε να πραγματοποιηθούν το 2009, και να προτείνει περαιτέρω μέτρα και δράσεις. Η παρούσα ανακοίνωση εκπληρώνει την εν λόγω δέσμευση και επιδιώκει να περιγράψει το σημερινό πλαίσιο του ΘΧΣ στην ΕΕ.

Ο ΘΧΣ ορίζεται συνήθως ως μια διαδικασία κατά την οποία οι δημόσιες αρχές αναλύουν και προβαίνουν σε χωροταξική και χρονική κατανομή των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στις θαλάσσιες περιοχές με σκοπό την επίτευξη οικολογικών, οικονομικών και κοινωνικών στόχων.

2. ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΧΣ?

Η Επιτροπή τονίζει ότι η υλοποίηση του ΘΧΣ αποτελεί ευθύνη των κρατών μελών και είναι έτοιμη να αναλάβει δράση προκειμένου να διευκολύνει τη συνεργασία και τη διαμόρφωση κοινής προσέγγισης. Μολονότι πολλά μπορούν να γίνουν σε εθνικό επίπεδο, η Επιτροπή θεωρεί σημαντική την ανάληψη δράσης σε ενωσιακό επίπεδο προκειμένου να επιτευχθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο για τον ΘΧΣ εντός της ΕΕ:

- Μια κοινή προσέγγιση θα επιτρέψει την αποτελεσματική και ομαλή υλοποίηση του ΘΧΣ στις διασυνοριακές θαλάσσιες περιοχές, ευνοώντας την ανάπτυξη θαλάσσιων δραστηριοτήτων και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος με βάση ένα κοινό πλαίσιο και όμοιες νομοθετικές ρυθμίσεις.
- Εάν διασφαλισθεί ότι ο ΘΧΣ υλοποιείται σε όλα τα κράτη μέλη, θα ενισχυθεί η βιώσιμη ανάπτυξη του ναυτιλιακού τομέα. Ο ΘΧΣ είναι κρίσιμης σημασίας για την ασφάλεια δικαίου, την προβλεψιμότητα και τη διαφάνεια, και αποφέρει μείωση του κόστους για τους επενδυτές και τους φορείς εκμετάλλευσης, ιδίως για εκείνους που δραστηριοποιούνται σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη. Τα στοιχεία αυτά είναι καθοριστικά για την προώθηση

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση», COM(2007) 575 τελικό της 10.10.2007 και SEC(2007) 1278 της 10.10.2007.

² COM(2008) 791 τελικό της 25.11.2008.

των επενδύσεων και τη δημιουργία ανάπτυξης και θέσεων απασχόλησης σύμφωνα με την πρωτοβουλία Ευρώπη 2020³. Επιπροσθέτως, εάν δεν τεθεί σε εφαρμογή ο ΘΧΣ, ο αυξημένος κίνδυνος χωροταξικών αντιπαραθέσεων μεταξύ των επεκτεινόμενων χρήσεων της θάλασσας, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την ανεπαρκή συνύπαρξη ανάπτυξης και αειφορίας.

- Ο ΘΧΣ θα στηρίζει την επιβολή της υφιστάμενης νομοθεσίας της ΕΕ (πρβλ. κεφάλαιο 5).
- Η κοινή προσέγγιση θα δώσει στα κράτη μέλη που εφαρμόζουν τον ΘΧΣ την ευκαιρία να ανταλλάξουν εμπειρογνομosύνη με άλλα κράτη μέλη.

3. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Η ανακοίνωση για τον οδικό χάρτη εγκαινίασε διάλογο για τον ΘΧΣ στην ΕΕ. Το 2009 πραγματοποιήθηκαν 5 εργαστήρια για τον ΘΧΣ προκειμένου να συζητηθούν οι αρχές του οδικού χάρτη με τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και τον κλάδο.

Το συνολικό αποτέλεσμα ήταν να συμφωνήσουν γενικά ότι οι δέκα αρχές του οδικού χάρτη ήταν κατάλληλες και αναλυτικές, και ότι συγκροτούσαν ένα σημαντικό υπόβαθρο για περαιτέρω ανάπτυξη του ΘΧΣ σε επίπεδο ΕΕ, συμπέρασμα που έτυχε ευρείας αποδοχής.

Μία από τις απόψεις που έγινε κοινώς αποδεκτή ήταν ότι ο ΘΧΣ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο και ισόρροπο εργαλείο με δυνατότητα να παράσχει μακροπρόθεσμη σταθερότητα και προβλεψιμότητα, καθώς και να διαχειριστεί τον ανταγωνισμό για εξασφάλιση χώρου σε περιοχές εντατικής χρήσης. Αυτό είναι σημαντικό για όλους τους οικονομικούς τομείς όπως οι θαλάσσιες μεταφορές, το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, η άμμος και το αμμοχάλικο, η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, η αλιεία, η υδατοκαλλιέργεια, ο τουρισμός και η προστασία του περιβάλλοντος.

Με γνώμονα αυτό το διάλογο η Επιτροπή κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα.

3.1. Προσέγγιση βασισμένη στο οικοσύστημα

Ο οδικός χάρτης ανήγαγε την προσέγγιση με βάση το οικοσύστημα σε πρωταρχική αρχή για τον ΘΧΣ. Οι διαβουλεύσεις επιβεβαίωσαν την εκτίμηση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία το οικοσύστημα πρέπει να αποτελεί τη βάση του συνολικού πλαισίου του ΘΧΣ.

Η οδηγία πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική απαιτεί να εφαρμόζεται η προσέγγιση με βάση το οικοσύστημα στη διαχείριση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων (πρβλ. τμήμα 5.2.). Στα εργαστήρια τονίστηκε ότι τα στοιχεία της οδηγίας - πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική (ΟΠΘΣ) μπορούν να συμβάλλουν στην υλοποίηση του ΘΧΣ και αντιστρόφως.

3.2. Χρήση του ΘΧΣ ανάλογα με την περιοχή και το είδος δραστηριότητας

Κατά την υλοποίηση του ΘΧΣ, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι ιδιαιτερότητες της περιοχής (μέγεθος, πυκνότητα και χαρακτήρας των χρήσεων της θάλασσας, τρωτότητα του περιβάλλοντος, διοικητική και πολιτική δομή). Πρέπει επίσης να ορισθούν αναλόγως οι

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Ευρώπη 2020 - Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη», COM(2010) 2020 της 3.3.2010.

περιοχές διαχείρισης. Μια περιοχή με πολλές εντατικές χρήσεις της θάλασσας πρέπει να υπόκειται σε λεπτομερέστερη διαδικασία ΘΧΣ από ό,τι μια περιοχή με λίγες δραστηριότητες.

3.3. Ορισμός στόχων για τον προσανατολισμό του ΘΧΣ

Ο ορισμός στόχων για τον ΘΧΣ σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο πρέπει να θεωρηθεί ως μια διαδικασία που ξεκινά με συμφωνία επί των στρατηγικών στόχων, οι οποίοι στη συνέχεια αναλύονται σε επιχειρησιακούς στόχους, δηλαδή σαφώς μετρήσιμους και ποσοτικοποιήσιμους. Το ξεκίνημα με μεγάλα οράματα και γενικούς στόχους δίνει περισσότερες δυνατότητες για διαπραγμάτευση, πρέπει όμως να προσδιορισθούν σαφείς στόχοι ώστε να χρησιμεύσουν στη σύνταξη, υλοποίηση και παρακολούθηση ενός σχεδίου.

Οι στόχοι πρέπει να βασίζονται σε μακροπρόθεσμες προοπτικές και να είναι μελλοντοστραφείς.

Όταν μελετώνται στόχοι πρέπει να συνεκτιμώνται ολόκληρες περιφερειακές θάλασσες ή θαλάσσιες λεκάνες, έχοντας κατά νου την παγκόσμια διάσταση. Οι στρατηγικοί ή επιχειρησιακοί στόχοι σε διαφορετικές χωροταξικές κλίμακες (παγκόσμια, ευρωπαϊκή, περιφερειακή, εθνική, τοπική) πρέπει να εκλαμβάνονται ως συνιστώσες του ίδιου πλαισίου σχεδιασμού.

3.4. Ανάπτυξη του ΘΧΣ με διαφανή τρόπο

Η διαφάνεια στηρίζει την υποχρέωση λογοδοσίας και τη νομιμότητα. Πρέπει να προσδιορίζονται όλοι οι αρμόδιοι λήψης αποφάσεων και εμπλεκόμενοι παράγοντες, και να είναι κατανοητά όλα τα στάδια της διαδικασίας. Οι προσδοκίες σχετικά με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων πρέπει να τυγχάνουν κατάλληλης αντιμετώπισης και οι λόγοι που υπαγορεύουν τις αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο της διαδικασίας πρέπει να κοινοποιούνται και να δικαιολογούνται στους αντίστοιχους εμπλεκόμενους.

3.5. Συμμετοχή εμπλεκόμενων παραγόντων

Όλοι οι εμπλεκόμενοι πρέπει να αναμιχθούν νωρίς στη διαδικασία του ΘΧΣ. Αυτό είναι ουσιαστικό εφόσον επιδιώκεται συνέργεια και καινοτομία, και προκειμένου να καταστούν σαφείς οι στόχοι και τα οφέλη της διαδικασίας. Πρέπει να διεξαχθεί ανοικτός διάλογος μεταξύ των διαφόρων τομέων προκειμένου να εντοπιστούν οι συγκρούσεις και οι τρόποι συνύπαρξής τους.

Είναι σημαντικό να οριοθετηθούν οι ρόλοι και οι ευθύνες, και να ενθαρρυνθεί η αλληλεπίδραση μεταξύ ομάδων εμπλεκόμενων παραγόντων και όχι μόνο μεταξύ ιθυνόντων χάραξης πολιτικής και εμπλεκόμενων παραγόντων.

Η ουσιαστική συμμετοχή των εμπλεκόμενων παρατείνει τη διαδικασία· συνεπώς πρέπει να δοθεί επαρκής χρόνος για τον σκοπό αυτό. Ο χρόνος αυτός δεν χάνεται αλλά ανακτάται αργότερα κατά τη φάση της υλοποίησης, διότι αναπτύσσεται μια αυξημένη αίσθηση ανάληψης ευθύνης ως αποτέλεσμα της συνεχούς εμπλοκής.

3.6. Συντονισμός εντός των κρατών μελών – απλούστευση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων

Θα ήταν επωφελές για τη διαδικασία του ΘΧΣ να υπάρχει μια ενιαία διοικητική οντότητα που να καθοδηγεί τη διαδικασία (μια ενιαία θυρίδα), η οποία να μπορεί να διασαφηνίζει τις

ευθύνες και τα επίπεδα αδειοδότησης (π.χ. εθνικό/περιφερειακό). Αυτό δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι πρέπει να δημιουργηθεί μια νέα οντότητα: ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί από μια ενιαία θυρίδα βασιζόμενη σε *προϋπάρχουσες* δομές διακυβέρνησης.

3.7. Διασφάλιση της νομικής ισχύος του εθνικού ΘΧΣ

Ο ΘΧΣ πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Προκειμένου να κατοχυρωθεί η νομική ισχύς του εθνικού θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, πρέπει να διασφαλισθεί η διοργανική συνεργασία και να είναι σαφείς οι διοικητικές αρμοδιότητες. Η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) παρέχει ευνοϊκότερους όρους για την αποτελεσματική υλοποίηση του ΘΧΣ, δεδομένου ότι διευκολύνει την επιβολή του.

Για να καταρτισθεί ένα θαλάσσιο χωροταξικό σχέδιο μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο εργαλεία δεσμευτικά από νομική άποψη, όσο και εργαλεία περισσότερο ενδεικτικού χαρακτήρα. Είναι ουσιαστικό να διευκρινιστεί ποιον δεσμεύει το σχέδιο (δηλαδή τους οικονομικούς φορείς, τις δημόσιες αρχές, το ευρύ κοινό).

3.8. Διασυνοριακή συνεργασία και διαβούλευση

Η επικοινωνία, η διαβούλευση και η συνεργασία με γειτονικά κράτη πρέπει να πραγματοποιηθούν σε πρώιμο στάδιο. Πρέπει να ορισθούν οι σχετικοί υπεύθυνοι επικοινωνίας και ομάδες (ιθύνοντες χάραξης πολιτικής, εμπλεκόμενοι παράγοντες, ερευνητές, κλπ.) στις επίμαχες χώρες. Ο αποτελεσματικός διασυνοριακός ΘΧΣ απαιτεί τη χάραξη κοινού οράματος που να βασίζεται στη διερεύνηση κοινών συμφερόντων (π.χ. υπεράκτιο διασυνδεδεμένο ηλεκτρικό σύστημα, αλιεία, ναυσιπλοΐα).

Χρειάζεται ισχυρή πολιτική βούληση για συνεργασία.

3.9. Ενσωμάτωση της παρακολούθησης και της αξιολόγησης στη διαδικασία σχεδιασμού

Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση είναι απαραίτητες για μια προσαρμόσιμη διαχείριση των θαλάσσιων περιοχών, και πρέπει να καλύπτουν τις κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές πτυχές και τη διακυβέρνηση. Πρέπει να οριστούν δείκτες νωρίς στην πορεία της διαδικασίας. Το έργο αυτό πρέπει να στηριχθεί σε υφιστάμενα πλαίσια (παγκόσμιο, ευρωπαϊκό, περιφερειακό, εθνικό, τοπικό). Το γεγονός ότι οι φυσικές θαλάσσιες περιβαλλοντικές διαδικασίες και οι διαφορετικές χρήσεις του θαλάσσιου χώρου έχουν διαφορετικές χωροταξικές/χρονικές κλίμακες πρέπει να ληφθεί πλήρως υπόψη στα συστήματα παρακολούθησης και αξιολόγησης.

3.10. Επίτευξη συνοχής μεταξύ χερσαίου χωροταξικού σχεδιασμού και ΘΧΣ – σχέση με την ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιων ζωνών (ΟΔΠΖ)

Η θάλασσα δεν αποτελεί αντικείμενο ατομικών δικαιωμάτων ιδιοκτησίας όπως η γη· οι όροι χωροταξικού σχεδιασμού είναι διαφορετικοί στη θάλασσα και στην ξηρά. Η μετάβαση από τον χωροταξικό σχεδιασμό της γης σε εκείνον της θάλασσας είναι κρίσιμης σημασίας και απαιτεί συνοχή μεταξύ θαλάσσιων και χερσαίων στρατηγικών και σχεδίων, καθώς και συνεκτική εφαρμογή τους. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε μια χωροταξική στρατηγική για τον μεταβατικό χώρο μεταξύ ξηράς και θάλασσας, ο οποίος αποτελεί μέρος της διαδικασίας της ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιων ζωνών (ΟΔΠΖ).

Εξ ου και οι στενοί δεσμοί μεταξύ του ΘΧΣ σε παράκτια ύδατα και της ΟΔΠΖ (πρβλ. τμήμα 5.4.).

3.11. Μια ισχυρή βάση δεδομένων και γνώσεων

Οι αρχές σχεδιασμού του Ευρωπαϊκού Δικτύου Θαλάσσιων Παρατηρήσεων και Δεδομένων (EMODNET) είναι έγκυρες και σύμφωνες με τις αρχές σχεδιασμού άλλων πρωτοβουλιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον ΘΧΣ (πρβλ. τμήμα 5.1.)⁴.

Τα δεδομένα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης σε κατάλληλο επίπεδο (παγκόσμιο, ευρωπαϊκό, περιφερειακό, εθνικό, τοπικό). Παραδείγματος χάριν, χρειάζονται λεπτομερέστερα δεδομένα σε περιοχές παρακείμενες στις ακτές και κατά τη διαδικασία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη διαφορετικές κλίμακες δεδομένων. Χρειάζονται διαφορετικά είδη γνώσεων (περιβαλλοντικές, κοινωνικοοικονομικές, κλπ.). Η έρευνα με σκοπό τον μετασχηματισμό των δεδομένων σε ολοκληρωμένες γνώσεις που να μπορούν να στηρίξουν τον ΘΧΣ σε διαφορετικά επίπεδα⁵ μπορεί να διεξαχθεί στο πλαίσιο έργων που στηρίζονται από τη στρατηγική της ΕΕ για τη θαλάσσια και ναυτιλιακή έρευνα.

Η συγκέντρωση δεδομένων και σχετικών γνώσεων πρέπει να διεξαχθεί με βάση τη συνεργασία εντός θαλάσσιων περιοχών, όχι μόνο μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, αλλά και με άλλα μέρη εντός των εν λόγω περιοχών: τρίτες χώρες, περιφερειακούς οργανισμούς, καθώς και άλλους εμπλεκόμενους.

4. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΘΧΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΔΙΚΟ ΧΑΡΤΗ

4.1. Εθνικό επίπεδο

Η σημαντική πρόοδος που σημειώθηκε στον ΘΧΣ σε πολλά κράτη μέλη και σε διαφορετικές θαλάσσιες περιοχές, καθώς επίσης και το μεγάλο εύρος των ανθρωπίνων χρήσεων οδήγησαν σε διαφορετικές προσεγγίσεις του ΘΧΣ. Οι διαφορετικές διοικητικές δομές και τα διαφορετικά νομικά συστήματα οδηγούν σε πληθώρα πολιτικών που εκτείνονται από τη παντελή έλλειψη πολιτικών ή νομοθεσίας έως τις πολιτικές για την ΟΔΠΖ, που με τη σειρά τους περιλαμβάνουν τη θάλασσα και τη μερική χρήση του ΘΧΣ, με κατάληξη την πλήρη εφαρμογή του ΘΧΣ στα χωρικά ύδατα ή/και στην ΑΟΖ (Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη). Επίσης, υπάρχουν μεγάλες διαφορές όσον αφορά το σύστημα διακυβέρνησης του ΘΧΣ (κεντρικές, περιφερειακές ή/και τοπικές αρχές, συμμετοχή εμπλεκόμενων παραγόντων κλπ.).

Διαγράφεται μια γενική τάση για αύξηση της χρήσης του ΘΧΣ. Η ανάπτυξή του στα διάφορα κράτη μέλη πραγματοποιείται με διαφορετική ταχύτητα και οι προκύπτουσες διαδικασίες του ΘΧΣ πιθανώς να διαφέρουν αρκετά μεταξύ τους. Αυτό ενισχύει το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η πρόωπη ανάπτυξη κοινής προσέγγισης ή κοινού πλαισίου για τον ΘΧΣ σε επίπεδο ΕΕ θα είναι επωφελής.

Η διασυνοριακή συνεργασία αποτελεί κρίσιμη συνιστώσα. Εφαρμόζεται ολοένα και περισσότερο από τα κράτη μέλη και σε έργα που διερευνούν τις δυνατότητες του ΘΧΣ σε περιφερειακές θαλάσσιες λεκάνες. Οι ανάγκες που δημιουργήθηκαν από τις πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις, όπως τα έργα για ένα «υπερδίκτυο» ηλεκτρισμού στη Βόρεια

⁴ http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/emodnet_en.html.

⁵ COM (2008) 534 τελικό: «Ευρωπαϊκή στρατηγική για θαλάσσια και ναυτιλιακή έρευνα».

Θάλασσα, καθώς και η εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας, π.χ. τα μέτρα κατανομής χώρου που προβλέπονται στην ΟΠΘΣ, καθιστούν την εν λόγω συνεργασία αναγκαία. Από την άλλη πλευρά, ενισχύεται το αίτημα για ένα κοινό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ, με σκοπό τη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τον ΘΧΣ.

Παρόμοια πρόοδος σημειώνεται και σε τρίτες χώρες, παραδείγματος χάριν στις ΗΠΑ, στον Καναδά και στην Αυστραλία.

4.2. Διεθνές επίπεδο

Ο ΘΧΣ συγκεντρώνει όλο και περισσότερο την προσοχή σε διάφορα διεθνή φόρα, όπως η Διακυβερνητική Ωκεανογραφική Επιτροπή της ΟΥΝΕΣΚΟ, η Σύμβαση για τη βιοποικιλότητα και το Διεθνές Συμβούλιο για την εξερεύνηση των θαλασσών.

Οι περιφερειακές συμβάσεις για τη θάλασσα⁶ αποτελούν σημαντικούς εταίρους της ΕΕ, δεδομένης της εμπλοκής τους στη διεθνή περιβαλλοντική διαχείριση των θαλάσσιων λεκανών και στην εφαρμογή της ΟΠΘΣ. Ορισμένες έχουν επίσης συμπεριλάβει τον ΘΧΣ στο πεδίο δράσης τους⁷. Οι εξελίξεις αυτές ευθυγραμμίζονται με την προσέγγιση του οδικού χάρτη.

5. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ

Υπάρχει ένα μεγάλο εύρος πολιτικών της ΕΕ για τις οποίες είναι σημαντική και χρήσιμη η κοινή προσέγγιση του ΘΧΣ σε επίπεδο ΕΕ.

5.1. Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική της ΕΕ, περιφερειακές ιδιαιτερότητες και δεδομένα και γνώσεις για τη θάλασσα

Ιδιαίτερη σημασία για τον ΘΧΣ έχουν οι ακόλουθες δύο πτυχές εφαρμογής της ΟΘΠ:

- Η ποικιλία των θαλασσίων λεκανών γύρω από την ΕΕ έχει ωθήσει την Επιτροπή να υιοθετήσει μια περιφερειακή προσέγγιση των θαλασσίων λεκανών για την υλοποίηση της ΟΘΠ. Παραδείγματα είναι οι περιφερειακές προσεγγίσεις για την Αρκτική⁸, τη Μεσόγειο⁹, και η μακροπεριφερειακή στρατηγική για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας¹⁰. Η ανάγκη να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε θαλάσσιας λεκάνης είναι εξίσου σημαντική για τον ΘΧΣ.

⁶ Κυρίως οι συμβάσεις του Όσλο και των Παρισίων για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού (OSPAR), η σύμβαση του Ελσίνκι για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της Βαλτικής (HELCOM), η σύμβαση της Βαρκελώνης για τη Μεσόγειο Θάλασσα και η σύμβαση της Βουδαπέστης για τον Εύξεινο Πόντο.
http://www.helcom.fi/Recommendations/en_GB/rec28E_9/

⁷

⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η περιοχή της Αρκτικής», COM(2008) 763 τελικό της 20.11.2008.

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς μια ενοποιημένη θαλάσσια πολιτική για καλύτερη διακυβέρνηση στη Μεσόγειο», COM(2009) 466 τελικό της 11.9.2009.

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας, COM(2009) 248 τελικό, SEC(2009) 712.

- Η πρωτοβουλία της Επιτροπής για τις γνώσεις και τα δεδομένα για τη θάλασσα έχει σκοπό¹¹ να παράσχει γνώσεις και δεδομένα για τη θάλασσα, των οποίων ελέγχθηκε η ποιότητα και είναι εύκολα προσβάσιμα, προς όφελος της ιδιωτικής βιομηχανίας, της δημόσιας λήψης αποφάσεων και της επιστημονικής έρευνας με αντικείμενο τη θάλασσα, όλα μείζονος σημασίας για την ανάπτυξη του ΘΧΣ.

5.2. Οδηγία πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική (ΟΠΘΣ)

Η ΟΠΘΣ¹² είναι ο περιβαλλοντικός πυλώνας της ΕΘΠ. Αποσκοπεί στην επίτευξη ή στη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος έως το 2020, στη διαχείριση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στις θαλάσσιες περιοχές σύμφωνα με την προσέγγιση με βάση το οικοσύστημα και στη συμβολή για την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών προβληματισμών στις διάφορες πολιτικές¹³. Η οδηγία προσδιορίζει ότι το πρόγραμμα μέτρων το οποίο οφείλουν να θεσπίσουν έως το 2015 τα κράτη μέλη για την επίτευξη του εν λόγω στόχου μπορεί να περιλαμβάνει χωροταξικά μέτρα¹⁴, ελέγχους κατανομής χώρου και χρόνου, και μέτρα συντονισμού της διαχείρισης¹⁵. Επομένως, ο ΘΧΣ μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για τα κράτη μέλη προκειμένου να στηρίζουν ορισμένες πτυχές της εφαρμογής της ΟΠΘΣ, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του διασυνοριακού συντονισμού των θαλάσσιων στρατηγικών. Τόσο ο ΘΧΣ όσο και η ΟΠΘΣ εξαρτώνται από κατάλληλα δεδομένα και γνώσεις (πρβλ. σημείο 3.11). Υπάρχει επίσης σύνδεση μεταξύ των χωροταξικών μέτρων της ΟΠΘΣ και της εφαρμογής των οδηγιών περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών και περί των ενδιατημάτων¹⁶ στις παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές.

5.3. Ευρωπαϊκές θαλάσσιες δραστηριότητες

Η αλιεία αποτελεί μία από τις παλαιότερες οικονομικές δραστηριότητες που ασκούνται στα ύδατα της ΕΕ. Εκτός από το πρόβλημα της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας του στόλου, των μειούμενων ιχθυαποθεμάτων και της πτώσης της αποδοτικότητας, ο αλιευτικός τομέας αντιμετωπίζει επίσης αυξανόμενο ανταγωνισμό όσον αφορά τον χώρο. Η υδατοκαλλιέργεια απαιτεί τη διάθεση συγκεκριμένων περιοχών για την άσκησή της. Ο αλιευτικός τομέας έχει ανάγκη από ευέλικτη πρόσβαση προκειμένου να ανταποκριθεί στις αλλαγές στα στερεότυπα κατανομής των ιχθυαποθεμάτων. Η σαφώς προσδιορισμένη και μακροπρόθεσμη πρόσβαση στον θαλάσσιο χώρο είναι σημαντική για αμφοτέρους τους τομείς, και είναι ουσιαστικό να υπάρχει ένα πλαίσιο για τον ΘΧΣ που να περιλαμβάνει τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων παραγόντων και τη διασυνοριακή συνεργασία. Επιπροσθέτως, οι γνώσεις των αλιέων για τη θάλασσα μπορούν να αποβούν χρήσιμες για τη βέλτιστη οριοθέτηση των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών (ΘΠΠ) και των αιολικών πάρκων, με ταυτόχρονη μείωση του κόστους. Η ανάγκη διασφάλισης της συνοχής των χωροταξικών σχεδίων μεταξύ θαλάσσιων περιοχών καθίσταται προφανής στο πλαίσιο της διαχείρισης της αλιείας, λόγω της

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Γνώσεις για τη θάλασσα 2020 - Θαλάσσιες παρατηρήσεις και δεδομένα για μια έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη» COM(2010) 461 τελικό της 9.9.2010.

¹² Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17^{ης} Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον, ΕΕ L 164 της 25.6.2008.

¹³ Άρθρο 1 της ΟΠΘΣ.

¹⁴ Άρθρο 13 παράγραφος 4 της ΟΠΘΣ.

¹⁵ Παράρτημα VI της ΟΠΘΣ.

¹⁶ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21^{ης} Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, ΕΕ L 206 της 22.7.1992, και οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30^{ης} Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών, ΕΕ L 20 της 26.1.2010.

κινητικότητας του πόρου και επειδή οι εν λόγω αποφάσεις λαμβάνονται σε επίπεδο ΕΕ στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ). Μια παρόμοια ανάγκη χωροταξικής συνοχής και ευελιξίας καθίσταται προφανής όσον αφορά την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, π.χ. κατά τον καθορισμό και την οριοθέτηση των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών (ΘΠΠ).

Η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι κρίσιμης σημασίας για την πολιτική της ΕΕ για την αλλαγή του κλίματος, καθώς και για άλλους στόχους της ΕΕ. Η οδηγία του 2009 για την **ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές**¹⁷ θέτει ως στόχο 20% μερίδιο χρήσης των εν λόγω πηγών ενέργειας έως το 2020. Οι υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ιδίως η υπεράκτια αιολική ενέργεια, θα συμβάλουν σημαντικά στην επίτευξη του εν λόγω στόχου. Τα υπεράκτια αιολικά πάρκα και οι άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πρέπει να συνδεθούν με το χερσαίο δίκτυο. Νέες απαιτήσεις για τις υποδομές δικτύου θα θεσπιστούν στη δέσμη για τις ενεργειακές υποδομές της Επιτροπής, η οποία πρόκειται να εγκριθεί σύντομα. Οι εν λόγω εγκαταστάσεις θα απαιτήσουν σημαντικό χώρο, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών περιοχών. Αναμένεται να προκύψουν σημαντικά οφέλη από μια κοινή προσέγγιση του ΘΧΣ και ενισχυμένη διασυνοριακή συνεργασία με αντικείμενο τον ΘΧΣ. Η χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ έρευνα εντός του 7^{ου} προγράμματος-πλαίσιου έρευνας (7^ο ΠΠ) αποσκοπεί στη στήριξη της ανάπτυξης των υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και στη βελτιστοποίηση του ΘΧΣ.

Ορισμένα τμήματα των υπεράκτιων υδάτων της ΕΕ υφίστανται εντατική εκμετάλλευση για την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου. Η ΕΕ έχει ζωτικό συμφέρον να υπερασπιστεί την ασφάλεια των **υπεράκτιων δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου**. Το ατύχημα που συνέβη στην εξέδρα Deepwater Horizon ώθησε την Επιτροπή να θεσπίσει μια ολοκληρωμένη ενωσιακή νομοθεσία για τις εξέδρες πετρελαίου, με σκοπό τη διασφάλιση των πλέον υψηλών προτύπων ασφαλείας. Η ανακοίνωση του 2010 για την ασφάλεια των υπεράκτιων δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου¹⁸ υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι δημόσιες αρχές είναι υπεύθυνες για τη θέσπιση κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου για τις υπεράκτιες δραστηριότητες, το οποίο να λαμβάνει υπόψη τις αρχές του ΘΧΣ.

Οι θαλάσσιες μεταφορές σε ύδατα που περιβάλλουν την ΕΕ είναι εντατικές. Η χρήση της θάλασσας για τις θαλάσσιες μεταφορές και τα συστήματα διαχωρισμού της κυκλοφορίας ρυθμίζονται κανονιστικά σε διεθνές επίπεδο, κυρίως μέσω της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας (UNCLOS), της διεθνούς σύμβασης για την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα (SOLAS) και των ψηφισμάτων του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΔΝΟ). Η οδηγία 2002/59/ΕΚ απαιτεί από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να συνεργάζονται για τη δημιουργία υπηρεσιών υποχρεωτικής εξυπηρέτησης κυκλοφορίας πλοίων και κατάλληλων συστημάτων οργάνωσης της κυκλοφορίας των πλοίων¹⁹. Ο ΘΧΣ μπορεί να στηρίξει αυτό το σκοπό, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς και συμφωνημένες σε επίπεδο ΕΕ θαλάσσιες πλωτές οδούς και τη διαχείρισή τους, καθώς και την κυκλοφορία

¹⁷ Οδηγία 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23^{ης} Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ, ΕΕ L 140 της 5.6.2009.

¹⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Αντιμέτωποι στο πρόβλημα της ασφάλειας των υπεράκτιων δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου», COM(2010) 560 τελικό της 12.10.2010.

¹⁹ Οδηγία 2002/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27^{ης} Ιουνίου 2002, για τη δημιουργία κοινοτικού συστήματος παρακολούθησης της κυκλοφορίας των πλοίων και ενημέρωσης και την κατάργηση της οδηγίας 93/75/ΕΟΚ του Συμβουλίου, ΕΕ L 208 της 5.8.2002.

πλοίων εκτός αυτών. Τα πλεονεκτήματα της ακτοπλοΐας (περιβαλλοντικές επιδόσεις και ενέργεια) έχουν οδηγήσει την Επιτροπή να προωθήσει τον συγκεκριμένο τρόπο μεταφοράς με πρωτοβουλίες όπως οι «Θαλάσσιες αρτηρίες» και ο «Ευρωπαϊκός χώρος θαλάσσιων μεταφορών χωρίς σύνορα»²⁰. Η δράση στο πλαίσιο των εν λόγω πρωτοβουλιών απαιτεί συντονισμό των σχετικών χωροταξικών μέτρων.

5.4. Ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιων ζωνών (ΟΔΠΖ)

Η ΟΔΠΖ αποσκοπεί σε ένα γενικό πλαίσιο διαχείρισης του συνόλου της παράκτιας ζώνης, συμπεριλαμβανομένης της περιβαλλοντικής πολιτικής, του χωροταξικού σχεδιασμού, της βιομηχανικής πολιτικής και άλλων πολιτικών και μέσων που έχουν επιπτώσεις στις παράκτιες περιοχές. Η ΟΔΠΖ επιδιώκει να βελτιώσει την οικονομική και κοινωνική ευημερία των παράκτιων περιοχών και να βοηθήσει στην ανάπτυξη του πλήρους δυναμικού τους. Στην πράξη έχει επικεντρωθεί περισσότερο στην ξηρά και στην παρακείμενη των ακτών περιοχή. Συγκριτικά, ο ΘΧΣ έχει εστιασθεί στην κατανομή του χώρου και στην εξισορρόπηση των χωροταξικών χρήσεων στις θαλάσσιες περιοχές, μολονότι υπάρχουν ομοιότητες ως προς τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων παραγόντων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν σύσταση το 2002²¹, η οποία σκιαγραφεί τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από τα κράτη μέλη προκειμένου να αναπτύξουν εθνικές στρατηγικές για την ΟΔΠΖ. Το 2010, η ΕΕ επικύρωσε το πρωτόκολλο της Βαρκελώνης για την ΟΔΠΖ όσον αφορά τη Μεσόγειο Θάλασσα²².

6. ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΘΧΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ

Προκειμένου να προχωρήσει η εννοιολογική εξέλιξη του ΘΧΣ, η Επιτροπή δρομολόγησε μελέτες επί διαφόρων πτυχών του ΘΧΣ:

- Το 2008, μια μελέτη για τις νομικές πτυχές του ΘΧΣ²³.
- Το 2010, μια μελέτη για τις οικονομικές επιπτώσεις του ΘΧΣ, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι οικονομικές συνέπειες του ΘΧΣ είναι η μείωση του κόστους συναλλαγών για νέες θαλάσσιες δραστηριότητες και η βελτίωση του επενδυτικού κλίματος²⁴.
- Το 2010, μια μελέτη για τη διερεύνηση του δυναμικού του ΘΧΣ στη Μεσόγειο Θάλασσα.²⁵

²⁰ Οδηγία 2010/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20^{ης} Οκτωβρίου 2010, σχετικά με τις διατυπώσεις υποβολής δηλώσεων για τα πλοία κατά τον κατάπλου ή/και απόπλου από λιμένες των κρατών μελών και για την κατάργηση της οδηγίας 2002/6/ΕΚ.

²¹ Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30^{ης} Μαΐου 2002, σχετικά με την εφαρμογή στην Ευρώπη της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών, ΕΕ L 148 της 6.6.2002.

²² Απόφαση του Συμβουλίου της 13^{ης} Σεπτεμβρίου 2010 (2010/631/ΕΕ).

²³ http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/spatial_planning_en.html#6

²⁴ http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/study_msp_en.html

²⁵ http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/spatial_planning_en.html

Επιπροσθέτως, ένα μείζον ερευνητικό έργο του 7^{ου} ΠΠ που ξεκίνησε το 2009 αποσκοπεί στην παραγωγή ολοκληρωμένων εργαλείων διαχείρισης για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον καθορισμό των περιοχών που υπόκεινται σε χωροταξική διαχείριση.

Επιπλέον, η ΕΕ θα συγχρηματοδοτήσει δύο δοκιμαστικά έργα για τον ΘΧΣ στη Βαλτική Θάλασσα και στον Βορειοανατολικό Ατλαντικό, τα οποία συμπεριλαμβάνουν τη Βόρεια Θάλασσα και τη Θάλασσα της Μάγχης. Σε κάθε έργο συμμετέχουν φορείς από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη, επιδιώκεται δε η απόκτηση πρακτικής πείρας από την εφαρμογή του ΘΧΣ σε διασυνοριακή περιοχή²⁶. Επίσης, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού για τη στήριξη της περαιτέρω ανάπτυξης της ΟΘΠ, η οποία θα συμβάλει στην ανάπτυξη του ΘΧΣ την περίοδο 2011-2013· πιο συγκεκριμένα, στον κανονισμό προτείνονται περισσότερα δοκιμαστικά έργα για τον διασυνοριακό ΘΧΣ σε επιλεγμένες θαλάσσιες περιοχές²⁷.

Τέλος, πολλά προγράμματα της κοινοτικής πρωτοβουλίας για τις παραμεθόριες περιοχές (INTERREG)²⁸ περιλαμβάνουν σημαντικές συνιστώσες του ΘΧΣ. Το πρόγραμμα LIFE (Χρηματοδοτικό Μέσο για το Περιβάλλον) στηρίζει μέτρα χωροταξικής διαχείρισης στο πλαίσιο του δικτύου Natura 2000 και την υιοθέτηση της προσέγγισης με βάση το οικοσύστημα κατά την εφαρμογή της ΟΠΘΣ. Τα εν λόγω έργα είναι σημαντικά για τη διασφάλιση της ανάπτυξης βέλτιστων πρακτικών και της απόκτησης εμπειριών στο πλαίσιο του ΘΧΣ σε διασυνοριακό επίπεδο.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η Επιτροπή συνάγει τρία κύρια συμπεράσματα από την πείρα που αποκόμισε από τον ΘΧΣ μετά τη δρομολόγηση της ΟΘΠ της ΕΕ και την ανακοίνωση για τον οδικό χάρτη του ΘΧΣ:

- Η διαδικασία διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε μετά τον οδικό χάρτη ανέδειξε ευρεία συναίνεση για την ανάγκη κοινής προσέγγισης όσον αφορά τον ΘΧΣ, και επιβεβαίωσε το ενδιαφέρον για περαιτέρω ανάπτυξη του ΘΧΣ σε επίπεδο ΕΕ για τους λόγους που εξηγούνται στο κεφάλαιο 2.
- Τα κράτη μέλη σημειώνουν μεν πρόοδο όσον αφορά τις διαδικασίες του ΘΧΣ, αλλά σε ad hoc βάση, ακολουθώντας διαφορετικές διαδρομές και χρονοδιαγράμματα. Μια συνεκτικότερη κοινή προσέγγιση θα αύξανε σημαντικά τη δυνητική αξία του ΘΧΣ για την ΕΕ στο σύνολό της, καθώς και για τις θαλάσσιες λεκάνες.
- Δεδομένης της αυξανόμενης ανάγκης συντονισμένου σχεδιασμού των θαλάσσιων λεκανών, τόσο στο πλαίσιο των τρεχουσών οικονομικών εξελίξεων όσο και στο πλαίσιο της εφαρμογής των πολιτικών και της νομοθεσίας της ΕΕ, θα αντληθούν σημαντικά οφέλη από τον ΘΧΣ, καθώς η συγκεκριμένη πολιτική θα θέσει παραμέτρους που διευκολύνουν τη διασυνοριακή συνεργασία για τον ΘΧΣ μεταξύ κρατών μελών.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω συμπερασμάτων, η Επιτροπή διαβλέπει σαφή ανάγκη συνέχισης των εργασιών προς μια κοινή προσέγγιση του ΘΧΣ, και προστιθέμενη αξία από αυτήν. Η περαιτέρω δράση για τον ΘΧΣ σε επίπεδο ΕΕ πρέπει να βασίζεται στη σημαντική πείρα που

²⁶ http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/call_proposals_tenders_en.html

²⁷ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση προγράμματος στήριξης της περαιτέρω ανάπτυξης μιας ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής, COM(2010) 494 τελικό της 29.9.2010.

²⁸ http://www.plancoast.eu/files/baltcoast_final_report.pdf; <http://www.balance-eu.org>; <http://www.plancoast.eu/>; <http://www.baltseaplan.eu>

έχει συγκεντρωθεί στα κράτη μέλη, καθώς και σε διεθνή φόρα και τρίτες χώρες. Η Επιτροπή πιστεύει επίσης ότι θα προκύψει σημαντική προστιθέμενη αξία από την περαιτέρω δράση για τον ΘΧΣ σε επίπεδο ΕΕ, χάρη στην επικέντρωση στις διασυνοριακές πτυχές και στην καθιέρωση ενός κοινού πλαισίου στραμμένου στη διαδικασία, εντός του οποίου τα κράτη μέλη θα μπορέσουν να υλοποιήσουν τον ΘΧΣ με βέλτιστο τρόπο. Επομένως, η Επιτροπή θα προτείνει ανάληψη περαιτέρω δράσης για τον ΘΧΣ το 2011.

Οποιαδήποτε ανάληψη περαιτέρω δράσης για τον ΘΧΣ σε επίπεδο ΕΕ πρέπει να πραγματοποιηθεί σε πλήρη συντονισμό και με τη στήριξη των σημερινών και μελλοντικών πολιτικών και πρωτοβουλιών στο πεδίο της θαλάσσιας πολιτικής, όπου συμπεριλαμβάνονται ειδικότερα η εφαρμογή της ΟΠΘΣ και οι μελλοντικές εξελίξεις όσον αφορά την ΟΔΠΖ, καθώς και τηρώντας πλήρως τις υφιστάμενες αρμοδιότητες και δικαιοδοσίες των αρμοδίων αρχών.

Για τη χάραξη της μελλοντικής πορείας η Επιτροπή ανέθεσε την εκπόνηση εκτίμησης επιπτώσεων, η οποία συμπεριλαμβάνει δημόσια διαβούλευση, προκειμένου να διερευνηθεί το εύρος των επιλογών για περαιτέρω προώθηση και ανάπτυξη του ΘΧΣ, σε συνδυασμό με επιλογές για περαιτέρω ανάπτυξη της ΟΔΠΖ, και λαμβάνοντας υπόψη τις υπόλοιπες ενωσιακές πολιτικές. Το εν λόγω εύρος επιλογών καλύπτει καταρχήν:

- Μη δεσμευτικές επιλογές, όπως ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, διασυνοριακά έργα, μελέτες και έρευνα, κατευθυντήριες γραμμές ή/και συστάσεις.
- Νομοθετικές επιλογές για τη χάραξη κοινής προσέγγισης και διασυνοριακή συνεργασία σε σταθερή νομική βάση, ενώ η εφαρμογή θα επαφίεται στα κράτη μέλη.
-